

بنیاد انتخابات شفاف افغانستان
د افغانستان درنو ټاکنو بنسټ

Transparent Election Foundation of Afghanistan

نظر سنجی انتخابات ریاست جمهوری ۱۳۹۸

انتخابات رایج ترین، ساده ترین و کم هزینه ترین طرق مشارکت سیاسی مردم در یک کشور است. اصل آزادی شهروندان برای تعیین سرنوشت شان، از طریق برگزاری یک انتخابات شفاف و عادلانه، دلالت بر ثبات و بقای یک سیستم دموکراتیک در یک جامعه دارد. یکی از وظایف اصلی انتخابات، همانا تسهیل مسالمت آمیز انتقال قدرت است. عدم حاکمیت برای انتقال و توزیع قدرت منجر به مشکلات و بحران های سیاسی و اجتماعی در جامعه میگردد. بنابراین مشارکت معنادار مردم در نظام و برگزاری انتخابات قابل قبول یکی از ویژگی های اساسی جوامع دموکراتیک و پایدار است.

بعد از تجربه شش دور انتخابات مخصوصا آخرین انتخابات (انتخابات پارلمانی ۱۳۹۷) هنوز خلاهای جدی سر راه برگزاری انتخابات وجود دارد و بعد از هر انتخابات اعتماد مردم به دلیل فسادها و تقلبات گسترده بیشتر آسیب دیده است. حکومت فعلی و حکومت های گذشته، جامعه جهانی و کمیسیون های انتخاباتی نتوانسته اند که زمینه اشتراک معنادار مردم را در انتخابات مساعد نموده و آنان را نسبت به این روند باورمند سازند.

بنیاد انتخابات شفاف افغانستان (تیفا) به منظور کمک به نظرات و عقاید مردم افغانستان در مورد انتخابات آینده و سرنوشت آن؛ نظر سنجی ملی را در سه ماه گذشته با همکاری ۴۷ نهاد همکار خویش در سطح ۳۴ ولایت انجام داده است. این نظر سنجی موضوعات مهم و اساسی انتخابات پیشرو را مورد پرسش قرار داده است تا تحلیل درست و واقع بینانه ای از وضعیت انتخابات پیشرو و دید و باور مردم نسبت به انتخابات و کاندیدان مورد حمایت آنها ارایه گردد. این نظر سنجی نتایج قابل توجهی داشته است که برای تمام دست اندرکاران انتخاباتی مخصوصا حکومت افغانستان، جامعه جهانی، کمیسیون های انتخاباتی و کاندیدان ریاست جمهوری درخور توجه است. قابل ذکر است که این اولین نظر سنجی تیفا برای انتخابات ریاست جمهوری پیشرو میباشد و بعد از اعلان نتایج این سروی، تیفا قرار است که سروی دوم خویش را آغاز نماید تا نتیجه کمپاین های انتخاباتی و تغییر نظریات مردم بعد از پروسه مبارزات انتخاباتی نمایان گردد.

این نظر سنجی به سه طریق، پرسشنامه های آنلاین، آفلاین و فوکس گروپ ها که حاوی یک پرسش اساسی با سه جز بوده است، انجام شده است. سوالات نظر سنجی به شرح زیر بوده است:

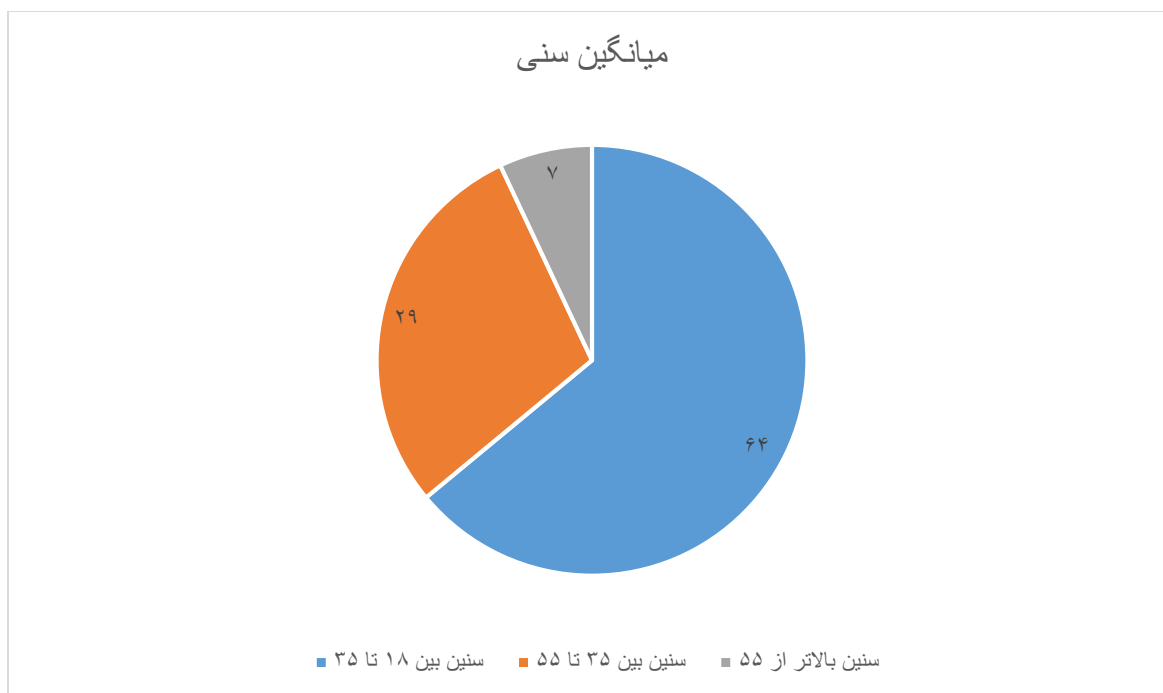
۱- آیا در انتخابات ریاست جمهوری پیشرو اشتراک مینمایید؟

۲- اگر بلی به چه کسی رای خواهید داد؟

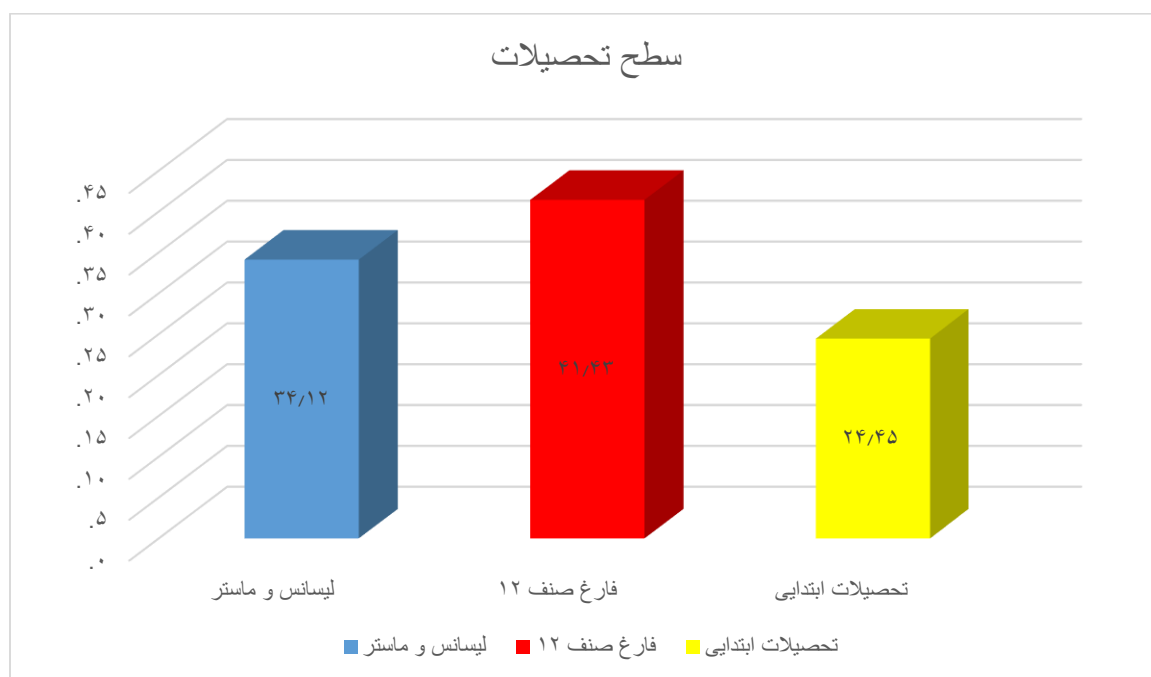
۳- اگر نخیر، دلایل شما برای عدم اشتراک در انتخابات چیست؟

در این نظر سنجی در مجموع ۵۲۰۰ تن اشتراک نموده اند که ۲۸۱۴ تن به شکل آنلاین و ۲۱۵۰ تن به شکل آفلاین (پرسشنامه های ورقه) و ۲۳۶ تن از طریق فوکس گروپ ها به سوالات پاسخ داده اند. پس از ختم نظر سنجی و جمع آوری پرسشنامه های ورقه از سطح ولایات، تیم تحقیق تیفا، نتایج این نظرسنجی را تحلیل و ارزیابی نمودند که مشخصات اشتراک کنندگان این سروی قرار ذیل است:

- ولایات تحت پوشش این نظر سنجی ۳۴ ولایت افغانستان بوده که در ۸ ولایت کشور به دلیل مشکلات امنیتی و لوجیستیکی تنها پرسشنامه ها در مراکز ولایات پاسخ داده شده اند.
- به صورت مجموعی، ۵۲۰۰ تن در این نظر سنجی اشتراک نموده اند که از این تعداد ۶۷٪ مرد و ۳۳٪ زن هستند.
- میانگین سنی شرکت کنندگان ۶۴٪ (بین ۱۸ تا ۳۵ سال)، ۲۹٪ (بین ۳۵ تا ۵۵ سال) و ۷٪ (بالای سن ۵۵ سال) است.

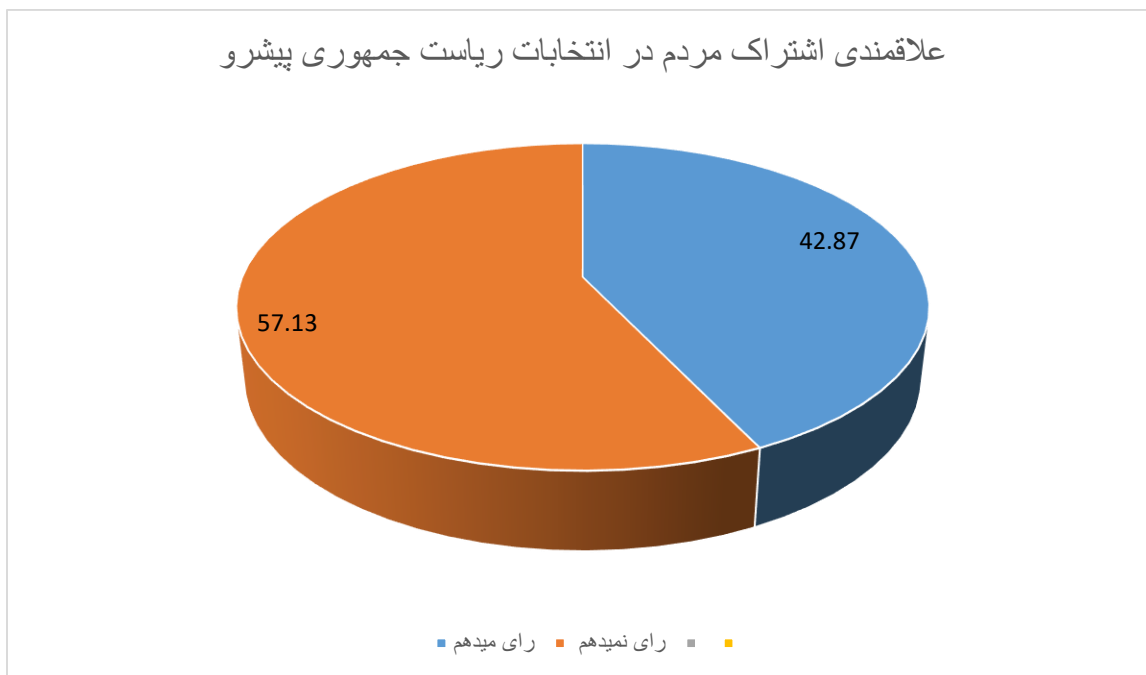
- ترکیب اشتراک کنندگان از نظر شغل، ۵۵ درصد از اشتراک کنندگان شغل آزاد، ۲۷ درصد از اشتراک کنندگان کارمندان دولتی و کارمندان نهادهای خصوصی و ۱۸ درصد نیز محصلین بوده اند.
- ترکیب اشتراک کنندگان از نظر تحصیلات، ۳۴/۱۲ فیصد لیسانس و ماستر، ۴۱/۴۳ فیصد فارغ از صنف دوازدهم، ۲۴/۴۵ فیصد دارای تحصیلات ابتدایی بوده اند.

نتایج نظر سنجی:

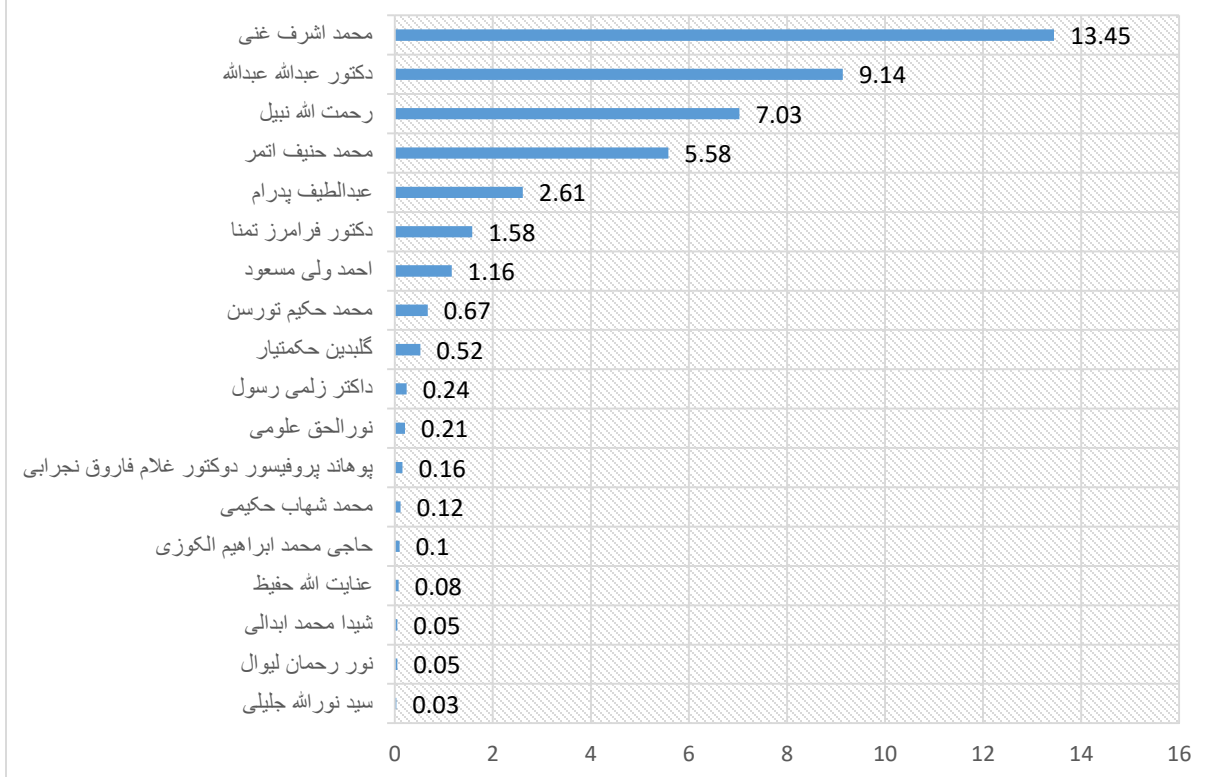
با پرسش یک سوال کلیدی که دارای سه جز بوده است تیفا درصدد پیدا نمودن میزان علاقمندی اشتراک مردم به انتخابات پیشرو، دریافت کاندید پیشتاز از دید مردم و دلایل عدم اشتراک شهروندانی که در انتخابات اشتراک نخواهند کرد، بوده است که بعد از تطبیق نظر سنجی با ۵۲۰۰ شهروند واجد شرایط رای دهی و تحلیل و تجزیه معلومات بدست آمده، تیفا به نتایج زیر دست یافته است:

- 57.13 فیصد مصاحبه شوندگان علاقمندی به اشتراک در انتخابات را ندارند و به هیچ یک از کاندیدان رای نخواهند داد.

- 42.87 فیصد مصاحبه شوندگان به انتخابات پیشرو اشتراک خواهند نمود و کاندیدان در جدول زیر به ترتیب بلندترین تا پایین ترین فیصدی حمایت اشتراک کنندگان نظر سنجی را بدست آورده اند.

ترتیب کاندیدان ریاست جمهوری به اساس نظرسنجی

کسانی که به اشتراک در انتخابات علاقمندی نشان نداده اند دلایل زیر را از عوامل عمده عدم اشتراک شان میدانند:

1. عدم استقلالیت و ظرفیت کافی کمیسیون های انتخاباتی مخصوصا کمیسیون مستقل انتخابات، برای برگزاری یک انتخابات شفاف
2. ذیفع بودن سران حکومت و تیم هایشان در انتخابات پیشرو و دخالت در فعالیت های انتخاباتی و سعی در مهندسی کردن انتخابات.
3. سمبولیک بودن انتخابات و سرنوشت ساز نبودن رای مردم در انتخابات.
4. اولویت داشتن پروسه صلح و برگزاری انتخابات پس از مشخص شدن وضعیت گفتگوهای صلح.
5. بدتر شدن وضعیت زندگی مردم بعد از هر انتخابات که انتخابات دیگر گزینه تغییر برای زندگی مردم نیست.
6. فساد گسترده و بی عدالتی مخصوصا در انتخابات پارلمانی سال گذشته.
7. قربانی شدن آرای مردم بخاطر تفاهم سیاسی در انتخابات ریاست جمهوری 1393
8. نا امنی و بلند بودن تهدیدات امنیتی
9. ناراضی بودن از کارکردهای حکومت وحدت ملی
10. وفا نکردن کاندیدان و سیاست مداران به وعده هایشان

بنیاد انتخابات شفاف افغانستان (تیفا) قرار است سروی دوم خویش را در زمان کمپاین های انتخاباتی براه اندازد و دو روز قبل از انتخابات نتایج دومین نظرسنجی خویش را شریک نماید به دلیل اینکه وضعیت پیش از انتخابات و علاقمندی اشتراک مردم در انتخابات مطلوب نیست تیفا پیشنهاد مینماید تا:

- کاندیدان ریاست جمهوری منافع پروسه را به منافع تیمی و شخصی خویش ارجحیت داده و فعالیت های کمپاینی شان برنامه محور باشد تا زمینه انتخاب بهتر و اشتراک بیشتر را برای رای دهندگان فراهم سازند.

- کمیسیون مستقل انتخابات تلاش اعظمی خود را در رابطه به تطبیق یکسان مقررات و اصول رفتار بالای تمام تیکت های انتخاباتی نموده و در تمام فعالیت های خویش اصل استقلالیت، بی طرفی و مسلکی بودن را مراعات نماید تا اعتماد آسیب دیده مردم تا روز انتخابات تا اندازه ای ترمیم گردد.
- نیروهای امنیتی با اینکه فشارهای سیاسی بالایشان زیاد است اما با آن هم برای تامین امنیت دوره کمپاین و روز انتخابات یک پلان امنیتی واحد و واقع بینانه را تهیه نموده و مطابق پلان برای فعالیت های انتخاباتی برنامه ریزی کنند.
- ریاست جمهوری و ریاست اجراییه اخلاقاً از هر نوع سوء استفاده از منابع دولتی برای کمپاین های خود صرف نظر نموده و از ضعیف ساختن نظام با بیانیه های خصمانه و یا توهین آمیز خویش جلوگیری نمایند.
- رسانه ها تنها به فکر داغ نمودن برنامه ها و بحث های رسانه ای خود به هر قیمت نباشند بلکه به این فکر کنند که برنامه هایشان بیشتر در راستای آگاهی دهی، تقویت پروسه و اعتماد سازی باشند.
- جامعه جهانی موضع خویش را در رابطه به صلح و انتخابات افغانستان هرچه زودتر واضح و دقیق تعریف کند و برای پیشبرد فعالیت های انتخاباتی حمایت صادقانه نمایند.